

Oddelek za psihologijo
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2, Ljubljana

Diplomski red na Oddelku za psihologijo

Ljubljana, september 2010

Pripravili: Argio Sabadin, Marko Polič, Gregor Sočan in Anja Podlesek na osnovi obstoječega dokumenta in upoštevaje izkušnje njegove večletne uporabe.

Vsebina

1. Potek izdelave diplomskega dela	3
1.1. Diplomsko delo	3
1.2. Izbor teme	3
1.3. Mentor	3
1.4. Prijava dispozicije diplomskega dela	3
1.5. Knjiga diplom in študentova diplomska mapa	4
1.6. Računalniška obdelava	4
1.7. Oddaja diplomskega dela v nevezani obliki pred zagovorom	4
1.8. Potek zagovora diplomskega dela	5
1.9. Oddaja diplomskega dela v končni, vezani obliki	5
2. Navodilo za izdelavo dispozicije diplomskega dela	6
2.1. Dispozicija empiričnega diplomskega dela	6
2.1.1. Naslov diplomskega dela	6
2.1.2. Ime in priimek avtorja diplomskega dela	6
2.1.3. Ime in priimek ter naziv predvidenega mentorja in morebitnega somentorja	6
2.1.4. Dispozicija diplomskega dela	6
2.2. Dispozicija teoretskega diplomskega dela	7
2.1.1. Naslov diplomskega dela	7
2.1.2. Ime in priimek avtorja diplomskega dela	7
2.1.3. Ime in priimek ter naziv predvidenega mentorja in morebitnega somentorja	7
2.1.4. Dispozicija diplomskega dela	7
3. Diplomsko delo	8
3.1. Deli in poglavja empiričnega diplomskega dela	8
3.1.1. Prva stran platnice	8
3.1.2. Prvi in drugi list	9
3.1.3. Zahvala	10
3.1.4. Povzetek v slovenščini in angleščini ter ključne besede	10
3.1.5. Kazalo	10
3.1.6. Uvod	10
3.1.7. Metoda	11
3.1.8. Rezultati	12
3.1.9. Razprava	12
3.1.10. Sklepi	13
3.1.11. Viri	13
3.2. Deli in poglavja teoretskega diplomskega dela	14
3.3. Tehnični predpisi	14
4. Diplomski izpit	15
5. Prehodne in končne določbe	16
6. Viri	17

1. Potek izdelave diplomskega dela

1.1. Diplomsko delo

Za dokončanje univerzitetnega študija psihologije in pridobitev diplomske listine mora študent izdelati diplomsko delo raziskovalnega tipa, ga uspešno zagovarjati v seminarju in uspešno opraviti diplomski izpit.

Diplomsko delo je praviloma samostojno, izjemoma pa ga lahko skupaj pripravita največ dva avtorja. V takem primeru mora biti razviden prispevek vsakega od njiju.

1.2. Izbor teme

Diplomsko delo je lahko empirično ali teoretično. Študent lahko praviloma izbere temo na naslednje načine:

- sam predlaga temo v soglasju s predvidenim mentorjem;
- temo izbere iz nabora tem, ki jih vsako leto razpišejo katedre;
- na predlog štipenditorja, mentorja ali delovne organizacije.

1.3. Mentor

Mentor ali somentor diplomskemu delu je lahko habilitirani učitelj, ki sodeluje v izvajanju programa na Oddelku za psihologijo. Somentorji so lahko tudi habilitirani zunanji učitelji.

Študent stopi v stik z učiteljem, za katerega meni, da bi mu bil lahko mentor, in se z njim dogovori o mentorstvu, temi in možnih somentorjih. Če učitelj meni, da tema ne sodi na njegovo pedagoško ali raziskovalno področje, napoti študenta k drugemu učitelju.

Število kandidatov, ki jih lahko ima en mentor, je omejeno. Praviloma je lahko vsak učitelj naenkrat mentor največ petim študentom in le izjemoma, po odobritvi na seji Sveta oddelka, tudi večim.

Pregled obremenitev posameznih učiteljev z mentorstvom je objavljen na oddelčnih spletnih straneh in se redno obnavlja. V primeru, da ni prost, lahko mentor napoti kandidata k prostemu mentorju ali pa kandidat počaka, da se mesto pri prvotno izbranem mentorju sprosti. »Čakalna lista« je sestavni del Knjige diplom. Študent lahko kandidira istočasno samo pri enem možnem mentorju.

1.4. Prijava dispozicije diplomskega dela

Po razgovoru z možnim mentorjem študent na spletni strani Oddelka za psihologijo izpolni posebni obrazec *Prijava diplomskega dela* in na ta način odda dispozicijo diplomskega dela (vsebina obrazca je v prilogi 7.1).

Prijavo tajništvo oddelka natisne in shrani v študentovi diplomski mapi.

1.5. Knjiga diplom in študentova diplomska mapa

Za vsakega študenta tajništvo Oddelka za psihologijo vodi diplomsko mapo. V mapi so shranjeni natisnjeni obrazci *Prijava diplomskega dela*, in sicer prvotna oblika ter vse oblike, v katere so vnešeni na sejah Sveta oddelka zahtevani popravki.

Knjigo diplom vodi tajništvo Oddelka za psihologijo v elektronski obliki.

Knjiga diplom je sestavljena iz preglednic, v katerih je zabeleženo naslednje:

- uradni seznam možnih mentorjev na Oddelku za psihologijo,
- uradni seznam somentorjev, ki se ga po potrebi dopolnjuje,
- obremenjenost posameznih mentorjev z diplomskimi deli,
- študentovi podatki: ime in priimek, vpisna številka in elektronska pošta,
- datum oddaje prijave,
- datume obravnave obrazcev *Prijava diplomskega dela* na sejah Sveta oddelka, datum potrditve dispozicije diplomskega dela ter odobreni naslov, mentor in somentor dela,
- datum mentorjeve odobritve diplomskega dela, ki ga študent odda mentorju v pregled,
- datum, ura in kraj opravljanja zagovora diplomskega dela,
- mentorjeva ocena zagovora diplomskega dela,
- datum oddaje končne verzije diplomskega dela v natisnjeni in elektronski obliki,
- sestava komisije za diplomski izpit,
- ocena diplomskega dela in diplomskega izpita.

Po sprejemu sklepa na seji sveta tajništvo po elektronski pošti obvesti študenta o tem, ali je dispozicija njegovega diplomskega dela sprejeta ter kdo je določen za mentorja (in morda somentorja). Mentor študentu sporoči morebitne zahtevane popravke dispozicije. Morebitne zahtevane popravke dispozicije mora študent vnesti v obrazec po dogovoru z mentorjem in ponovno oddati popravljeno prijavo. Knjiga diplom se redno arhivira na zgoščenko oziroma drug ustrezen elektronski medij.

1.6. Računalniška obdelava

Ko je študentova tema za diplomsko delo odobrena, mu mora mentor, če je to potrebno, omogočiti računalniško obdelavo podatkov (dostop do računalnika in ustreznih programov).

1.7. Oddaja diplomskega dela v nevezani obliki pred zagovorom

Po odobritvi diplomske teme mora študent oddati diplomsko delo v predvidenem času, ki ni krajši od treh in ne daljši od dvanajstih mesecev. Podaljšanje roka lahko odobri predstojnik oddelka na podlagi študentove prošnje in mentorjevega priporočila. S sklepom predstojnika se lahko rok podaljša največ za tri mesece. Če študent diplomskega dela ne odda v predpisanem roku, mu tema zapade (iste teme študent ne more ponovno prijaviti).

To ne velja za *izjemne* primere, o katerih na osnovi utemeljenega predloga mentorja odloča Svet oddelka.

Po izdelavi diplomskega dela mora študent mentorju oddati diplomsko delo v nevezani ali elektronski obliki. Mentor mora delo pregledati v roku enega meseca oz. v času poletnih počitnic v roku dveh mesecev.

Ko se mentor strinja s tem, da je delo ustrezno in da lahko študent pristopi k zagovoru diplomskega dela, sporoči v tajništvo oddelka datum zagovora. V Knjigo diplom se vpiše datum mentorjeve odobritve diplomskega dela.

Če mentor meni, da delo ni ustrezno, ga mora študent popraviti ali dopolniti v enem mesecu po prejemu pripomb in znotraj enoletnega obdobja veljavnosti odobrene teme.

1.8. Potek zagovora diplomskega dela

Zagovor diplomskega dela poteka v seminarjih in je javen.

Obvestilo o javnem zagovoru diplomskega dela mora biti objavljeno vsaj en teden prej na oglasni deski Oddelka za psihologijo in na oddelčni spletni strani.

Zagovori diplomskih del se izvajajo v rednem, z urnikom določenim seminarju katedre, na kateri je študent pripravljal diplomsko delo. Predvidoma je to med 1. 10. in 31. 5., izjemoma pa lahko tudi v času med 31. 5. in 1. 10., v kolikor je zagovor izveden pred občinstvom, ki poleg mentorja in morebitnega somentorja šteje še vsaj tri poslušalce.

Postopek zagovora je predpisan:

1. Mentor povabi študenta k zagovoru in ugotovi ustreznost diplomskega dela.
2. Študent v zagovoru na kratko obrazloži zasnovo dela glede na problem in uporabljeno metodo, dobljene rezultate, poda ugotovitve in sklepno misel ter praktično uporabnost dela. Za predstavitev je na razpolago največ 30 minut, sledi ji razprava.
3. Udeleženci zagovora postavljajo študentu vprašanja. Glavni izpraševalec in koordinator je mentor.
4. Na podlagi predstavitve in odgovor na vprašanja mentor oceni diplomsko delo in zagovor s pozitivno ali negativno oceno.

Končno oceno diplomskega dela (od 6 do 10) mentor oblikuje po posvetovanju z ostalimi člani diplomske komisije na diplomskem izpitu.

Z dnem, ko študent pozitivno opravi zagovor diplomskega dela, se pri mentorju sprostijo mesto za novega študenta.

Če je bil zagovor neuspešen, mentor določi datum ponovnega zagovora. Če je tudi drugi zagovor neuspešen, študentu tema diplomskega dela zapade.

1.9. Oddaja diplomskega dela v končni, vezani obliki

Študent mora najkasneje do 5. dne v mesecu pred rokom za diplomski izpit oddati tri vezane izvode diplomskega dela v tajništvo in po elektronski pošti na naslov tajništva oddelka vezanim izvodom identični elektronski verziji v *pdf* in *doc* obliki.

Po uspešno opravljenem diplomskem izpitu se študentu en vezani izvod vrne, en vezani izvod ostane mentorju, kjer je študent izdelal diplomsko delo, en vezani izvod se hrani v knjižnici, *doc* in *pdf* verzija pa se arhivirata v Informacijsko-dokumentalistični službi Oddelka za psihologijo.

Pdf oblika je javno dostopna elektronska različica diplomskega dela. *Doc* oblika dokumenta se hrani v zaščitenem arhivu v Informacijsko-dokumentalistični službi Oddelka za psihologijo in se uporablja zgolj v namene preverjanja plagiatorstva. Študent pri oddaji elektronskih oblik diplomskega dela podpiše soglasje za arhiviranje *doc* verzije v Informacijsko-dokumentalistični

službi Oddelka za psihologijo in morebitno javno objavo *pdf* oblike na spletnih straneh oddelka ali Filozofske fakultete.

2. Navodilo za izdelavo dispozicije diplomskega dela

2.1. Dispozicija empiričnega diplomskega dela

Dispozicija empiričnega diplomskega dela mora praviloma vsebovati naslednje vsebine, ki se vnesejo v ustrezna okenca obrazca *Prijava diplomskega dela*.

2.1.1. Naslov diplomskega dela

V naslovu avtor domiselno in čim krajše opredeli raziskovalni problem (npr. odnos med neodvisnimi in odvisnimi spremenljivkami, povzetek glavne ideje, opis opravljenega dela ipd.).

Primeri:

- opis opravljenega dela: Preverjanje vloge inteligentnosti v šolski uspešnosti
- narava vprašanja, ki smo si ga zastavili: *Ali je anksioznost merljiva?*
- razlaga glavnega izsledka: Mentalna hitrost kot determinanta inteligentnosti

2.1.2. Ime in priimek avtorja diplomskega dela

2.1.3. Ime in priimek ter naziv predvidenega mentorja in morebitnega somentorja

2.1.4. Dispozicija diplomskega dela

Avtor v dispoziciji diplomskega dela posamezna poglavja, navedena spodaj, zapiše v ločenih odstavkih, ki jih ne številči. Celotna dispozicija praviloma vsebuje skupno največ 400 besed.

2.1.4.1. Predmet preučevanja

Avtor diplomskega dela opiše, kaj namerava obdelati in katere probleme raziskati. V tem poglavju mora biti na kratko prikazan širši okvir, tj. področje, iz katerega je avtor izbral predmet preučevanja.

2.1.4.2. Opredelitev raziskovalnega problema

Avtor jasno, v nekaj kratkih stavkih navede cilje diplomskega dela oz. opredelitev raziskovalnega problema. Če je na osnovi obstoječe literature možno oblikovati hipoteze, postavi delovne hipoteze, ki jih želi v diplomskem delu preveriti.

2.1.4.3. Metoda

a. *Udeleženci*: Avtor navede (predvideno) število udeležencev ter za raziskavo ključne značilnosti udeležencev.

b. *Gradivo in/ali pripomočki*: Avtor opiše gradivo/dražljaje/pripomočke, ki jih bo uporabil v diplomskem delu. Pri merskih inštrumentih navede naziv instrumenta v slovenščini, kratico, avtorja in letnico.

c. *Postopek*: Avtor opiše, kako bo izvedel raziskavo. Če gre za eksperimentalno raziskavo, opiše eksperimentalni načrt. Za najpomembnejše hipoteze navede rezultate apriorne analize moči testov. Pozoren je na etične vidike raziskave.

d. *Metode obdelave podatkov*: Avtor navede metode, ki jih bo v diplomskem delu uporabil, kadar gre za nove ali manj običajne metode. *Običajnih* postopkov, kot so *t*-testi ipd., *ne* navaja.

Avtor posamezne dele tega poglavja smiselno uredi in poveže.

2.1.4.4. Vrednost diplomskega dela za teorijo in prakso

Avtor pove, zakaj meni, da bi bili lahko rezultati diplomskega dela pomembni za psihološko teorijo in prakso.

2.1.4.5. Potek izdelave

Avtor predvidi potek izdelave diplomskega dela po posameznih časovnih obdobjih.

2.2. Dispozicija teoretskega diplomskega dela

Teoretsko diplomsko delo ne sme biti enostavna predelava, združitev, prevod, opis pristopov in teorij ali parcialna metaanalitična študija. Vsebovati mora predstavitev vsaj dveh teoretskih pojmovanj, njuno kritično soočenje in predlog sinteze v novo teoretsko pojmovanje.

Pri dispozicijah teoretskih diplomskih del ostanejo poglavja od 2.2.1. do 2.2.3. enaka kot pri empiričnih diplomskih delih (2.1.1. do 2.1.3). Dispozicija naj vsebuje:

2.1.1. Naslov diplomskega dela

2.1.2. Ime in priimek avtorja diplomskega dela

2.1.3. Ime in priimek ter naziv predvidenega mentorja in morebitnega somentorja

2.1.4. Dispozicija diplomskega dela

2.2.4.1. Cilji in problem diplomskega dela

Avtor določi cilje diplomskega dela in opredeli problem, ki ga namerava obdelati, ter na kratko prikaže njegovo širše področje.

2.2.4.2. Izvedba diplomskega dela

Avtor mora navesti predlog primarnih in sekundarnih virov ter metode, kriterije in postopke njihovega izbora.

3. Diplomsko delo

3.1. Deli in poglavja empiričnega diplomskega dela

Deli in poglavja diplomskega dela si morajo praviloma slediti po naslednjem zaporedju:

- 1) prva stran platnice
- 2) prvi in drugi list
- 3) zahvala
- 4) povzetek
- 5) kazalo
- 6) uvod
- 7) metoda
- a) udeleženci
- b) pripomočki in /ali gradiva
- c) postopek
- 8) rezultati
- 9) razprava
- 10) sklepi
- 11) viri

3.1.1. Prva stran platnice

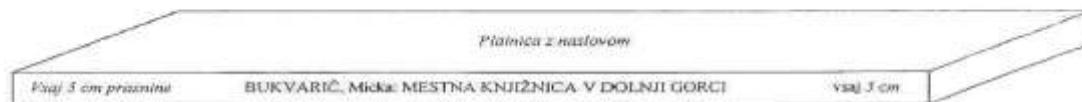
Prva stran platnice vsebuje: zgoraj naslov Univerze, Fakultete in Oddelka, v sredini ime in priimek avtorja, naslov dela in navedbo "Diplomsko delo", spodaj pa kraj sedeža fakultete in letnico izdelave. Vse besedilo naj bo formatirano na sredino vrstice.

Vzorec platnice vsakega diplomskega dela

Hrbet diplomskega dela mora biti opremljen z imenom avtorja in naslovom dela. Če je naslov dela predolg, ga lahko zapišemo v skrajšani obliki. Besedilo na hrbtu naj bo usmerjeno tako, da ga lahko

Vzorec hrbita vezanega diplomskega dela

preberemo, če položimo diplomsko delo s sprednjo platnico obrnjeno navzgor.

3.1.2. Prvi in drugi list

Prvi list diplomskega dela ostane prazen. Na drugem listu ponovimo tekst prve strani platnic, pri čemer dodatno v sredino spodaj vpišemo ime, priimek ter naziv mentorja in somentorja. Naslednja stran drugega lista je prazna.

Vzorec naslovne strani diplomskega dela

Od vključno tretjega lista dalje naj bo diplomsko delo pripravljeno za dvostranski tisk.

3.1.3. Zahvala

Na naslednji strani omenimo morebitno pomoč institucij in posameznikov, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi raziskave. Zahvale naj bodo kratke.

3.1.4. Povzetek v slovenščini in angleščini ter ključne besede

Povzetek je zgoščen prikaz vsebine celotnega dela. V 200 do 300 besedah avtor nakaže problem diplomskega dela, metode, rezultate in njihov pomen. Povzetek naj ne vsebuje informacij in trditev, ki jih ni v delu. Sklicevanje na avtorja naj bo v tretji osebi. Nebistvenih podrobnosti ne navajamo. Ne navajamo številčnih rezultatov, razen če gre za rezultat, ki je izredno zanimiv ali nenavađen, ali če z njim lahko izrazimo bistveni izsledek diplomskega dela.

Na eno stran avtor izpiše povzetek v slovenskem in na naslednjo povzetek v angleškem jeziku. Obema povzetkoma na isto stran doda največ pet ključnih besed, ki jih izbere po posvetovanju z Informacijsko-dokumentalistično službo Oddelka za psihologijo. Vsaj 14 dni pred oddajo naloge v vezavo avtor na elektronski naslov INDOK službe pošlje naslov diplome, povzetek v slovenskem in angleškem jeziku ter predlagane ključne besede v obeh jezikih.

3.1.5. Kazalo

Vsebinsko kazalo omogoča, da najdemo določeno poglavje. Vsebuje naj označbe poglavij in podpoglavij, naslove teh in številko začetne strani poglavja oziroma podpoglavja. Tako v besedilu kot v kazalu naj bodo poglavja in podpoglavja označena s številkami (glej "Tehnične predpise").

3.1.6. Uvod

Glavni namen uvoda je predstaviti področje osnovnega problema, obravnavanega v diplomskem delu, in cilje dela. Prikazan mora biti širši strokovni okvir oziroma področje, s katerega je bil problem izbran, in razlogi njegovega izbora. Po prebranem uvodu bi moral bralec poznati splošne osnove problema, kaj naj bi diplomsko delo doprineslo k njegovemu raziskovanju, kakšni so pričakovani rezultati in zakaj se pričakujejo prav takšni rezultati. Uvod naj bo napisan po načelu lijaka: od splošnega k specifičnemu, od širšega okvira h konkretnemu, jasno opredeljenemu raziskovalnemu problemu.

Prvi del uvoda naj vsebuje širši opis problema in pregled virov s tega področja. Razvidna naj bi bila avtorjeva razgledanost v literaturi in razumevanje problematike. Ob navajanju obstoječih teorij in rezultatov preteklih raziskav (le bistvenih izsledkov in brez nepotrebnih podrobnosti) je potrebno kritično oceniti in navesti pobude, ki so privedli avtorja do proučevanja tega problema. V uvod sodijo le teoretična in praktična dejstva, ki so neposredno povezana z zastavljenim problemom.

Po uvajanju v problem avtor v drugem delu pojasni osnovo študije, ki naj bi odgovorila na zastavljena vprašanja. Problem naj bo kratko in jasno opredeljen ter nedvoumno izražen. Če imamo namen v diplomskem delu testirati eno ali več hipotez, naj bodo le-te navedene in opisane, ob tem naj bodo pojasnjene tudi osnovne ideje za njihovo preverjanje.

Zadnji del uvoda lahko vsebuje okvirni in jedrnat opis načina, s katerim nameravamo rešiti vprašanja, zastavljena v hipotezah. Predstavi naj pričakovane izsledke, pri čemer naj avtor tudi na kratko argumentira, zakaj pričakuje take izsledke. Avtor lahko navede tudi morebitni pomen raziskave za rešitev konkretnega problema in za širše področje, s katerega le-ta izhaja.

Ob navajanju mnenj, rezultatov, zaključkov, do katerih so prišli drugi avtorji, moramo dosledno upoštevati pravila Ameriškega združenja psihologov (APA), ki veljajo za mednarodni standard citiranja na področju psihologije. Navedba mora vsebovati avtorjev priimek in letnico izdaje dela, iz katerega citiramo, npr. (Hersen in Bellow, 1976) ali Hersen in Bellow (1976). Ob navajanju del večih avtorjev omenimo vse avtorje samo ob prvi navedbi, ob vsaki naslednji navedbi pa podamo le ime prvega avtorja in frazo "idr.", npr. - prva navedba: Rostohar, Pečjak, Šebek, Toličič in Petrovič (1959), nadaljne navedbe: Rostohar idr. (1959). Če je avtorjev več kot pet, lahko že ob prvem navajanju navedemo le priimek prvega avtorja ter "idr.". Kadar v povedih navajamo delo avtoric, zapišemo pred priimek tudi kratico njihovega imena (npr. A. Kozina (2008) je ugotovila ...). Sekundarnim citatom se izogibamo, a če so res nujni, jih zapišemo takole: (Brenk, 1971, po Buciku, 2001). Natančne citate drugih avtorjev, uporabljene v diplomskem delu, moramo navesti v narekovajih, v kolikor gre za kratke navedbe, ter na koncu ob navedbi vira navesti tudi stran ali strani, na katerih se v originalnem delu citat pojavlja. Daljše citate izpisujemo v odstavkih z zamikom. Podrobnosti so na voljo v zadnji izdaji *Publication Manual of the APA* (v času priprave diplomskega reda je aktualna 6. izdaja iz leta 2009).

Zaradi specifičnosti navajanja v slovenskem jeziku naj se avtorji smiselno zgledujejo tudi po načinih citiranja, ki jih uporablja revija *Psihološka obzorja*.

3.1.7. Metoda

Poglavje o metodi mora vsebovati toliko informacij, (1) da lahko drug raziskovalec študijo ponovi v enakih pogojih in (2) da je moč preveriti metodološko trdnost postopkov v diplomskem delu. Običajno je poglavje razdeljeno na naslednja podpoglavja:

(a) *Udeleženci*: navedena morata biti število udeležencev in populacija, iz katere je bil vzet vzorec, kakor tudi katerakoli značilnost vzorca, ki je relevantna za izvedbo študije. Navedemo tudi način vzorčenja in vzorčni delež (če je znan). Izogibamo se podajanju nerelevantnih informacij o udeležencih (število oseb v vzorcu, ki nosijo stekla oz. leče za korekcijo vida, je pomembno v študijah vidnega zaznavanja, ne pa nujno tudi v študijah spomina).

(b) *Pripomočki in (ali) gradiva*: informacije nam povedo, s katerimi orodji, gradivom, merskimi instrumenti in aparati smo si pomagali pri zbiranju podatkov. Če smo uporabili standardne, dobro znane aparature in gradiva, jih omenimo skupaj z virom, kjer so podrobneje opisani in razloženi (npr. priročniki). Če gre za manj znane ali nove instrumente (ali če gre za nov način uporabe že ustaljenih instrumentov ali za preoblikovanje obstoječih instrumentov zaradi izogibanja njihovim slabostim), je potreben podroben opis. V to poglavje sodijo tudi podrobnejši opisi značilnosti dražljajskih situacij in način, s katerim so bili dražljaji predvajani udeležencem. Predloge dražljajskih situacij, vprašalniki, odgovorne pole, testne predloge razvitih instrumentov itd. sodijo v priložo na koncu diplomskega dela, če so za razumevanje izvedbe diplomskega dela nujni in se jih ne da v zgoščeni obliki dovolj nazorno predstaviti v poglavju o pripomočkih.

(c) *Postopek*: načini zbiranja podatkov (dajanje navodil udeležencem, uporaba instrumentov, zaporedje dajanja dražljajev itd.) naj bodo opisani natančno in v ustreznem časovnem zaporedju.

Iz podpoglavij (b) in (c) morajo biti jasno razvidne tudi vse relevantne informacije o spremenljivkah, ki so bile kot odvisne ali neodvisne uporabljene v diplomskem delu. Če je pot za statistično obravnavo dobljenih rezultatov nestandardna oz. če so bili ob tem uporabljeni manj znani postopki, lahko v to poglavje vključimo tudi podpoglavje "Statistična analiza". Podobno lahko v primeru, da je študija bolj zapletena glede eksperimentalnih pogojev ali odnosov med odvisnimi in neodvisnimi spremenljivkami oziroma njihovimi medsebojnimi delovanji ali vplivi, dodamo tudi podpoglavje "Eksperimentalni načrt".

Pri opisovanju metodologije imejmo vedno pred očmi dejstvo, da moramo z opisom kateremukoli raziskovalcu, ki bi ga to zanimalo, omogočiti natančno ponovitev naše študije v vseh njenih ključnih lastnostih in pogojih.

3.1.8. Rezultati

Rezultate predstavimo zgoščeno in pregledno. Praviloma pred rezultatom statističnega testiranja hipotez najprej navedemo deskriptivne statistike. Če je število pogojev ali merjenj majhno oz. če je možen kratek prikaz rezultatov testiranja hipotez, lahko rezultate prikažemo v besedilu, sicer jih predstavimo v preglednicah in slikah. Pazimo, da ne ponavljamo izsledkov: če je rezultat predstavljen v preglednici ali na sliki, se glede podrobnosti v besedilu pri razlagi nanj le sklicujemo (npr. "glej Sliko 1" ali "iz Preglednice 7 je razvidno ..."). Rezultati niso in ne smejo biti zgolj zbirka preglednic ali/in slik, ampak predvsem besedilo z ugotovitvami o odnosih, razlikah ipd. Zato morajo biti preglednice in slike umeščene v besedilo. Pri vsakem rezultatu se moramo odločiti za najustrežnejši prikaz. Osnovno pravilo je, da morata biti slika ali preglednica čitljivi in samostojni, tako da bralec dobi osnovne informacije o rezultatu, ne da bi moral brati vezni tekst. Ta pa mora biti dovolj razumljiv tudi brez preglednic in slik. Preglednice in slike so označene z zaporednimi arabskimi številkami.

Naslov slike naj bo kratek, a jasen, in naj odraža odnos, ki je prikazan. Pri sliki naslov postavimo spodaj. Slika mora biti popolnoma opremljena (opis osi, mere, legenda ...). Legenda je sestavni del slike, pogosto je postavljena pod sliko in nad naslov. Pri prikazovanju odnosa med odvisno in neodvisno spremenljivko je prva prikazana na osi y (ordinatni osi), druga pa na osi x (abscisni osi). Kadar mera na kateri od osi ni prikazana od izhodiščne točke (0), naj bo prekinitev na lestvici označena s poševnima črticama. Slike naj bodo v razmerju 1 : 1,5 (razmerje višina : širina naj ustreza "zlatemu rezu").

Preglednica ima zaporedno številko in naslov zgoraj. Naslov je kratek. Dodatna pojasnila k preglednici (npr. "VO = Vprašalnik odločanja") sodijo v opombe pod preglednico v drobnem tisku. Če v preglednici nastopajo skrajšana imena spremenljivk, moramo poskrbeti, da je daljši opis spremenljivke dostopen v opombi pod preglednico.

Statistični testi naj bodo predstavljeni brez navajanja enačb za izračun. Pri statističnem testu ne smemo pozabiti navesti numerične vrednosti rezultata, stopenj svobode, statistične pomembnosti rezultata ter tudi ne velikosti učinka in moči testa. Če gre za manjše število testov, jih lahko vključimo v vezno besedilo, sicer jih raje prikažimo v preglednici.

3.1.9. Razprava

Razprava je najpomembnejši del diplomskega dela. V tem poglavju ne ponavljamo že ugotovljenih dejstev, temveč jih skušamo razložiti v luči doslej znanih teorij, raziskav in stališč. Pri tem kritično primerjamo naše izsledke z izsledki in zaključki drugih avtorjev, ki so prišli do podobnih ali različnih ugotovitev. Poskušamo pojasniti razloge. Opišemo vrednost diplomskega dela za teorijo in prakso. Pri empiričnih delih omejimo veljavo ugotovitev glede na vzorec, opozorimo na pomanjkljivosti, ki smo jih sami ugotovili, predvsem pa nakažemo perspektive in smernice za nadaljnje delo.

Držimo se odgovorov na vprašanja, ki smo si jih zastavili. Če so se nam med delom pojavila nova vprašanja in dileme v zvezi s problemom, jih ne rešujemo v kontekstu diplomskega dela, ampak nanje opozorimo v smislu nadaljnjega raziskovalnega dela v tej smeri.

Razprava naj gre v obratni smeri kot uvod, namreč po principu obrnjenega lijaka, torej od konkretnega k splošnemu. Najprej na kratko povzamemo pomembnost bistvenih izsledkov, v luči v uvodu zastavljenih hipotez, šele nato jih postavimo v širši teoretični in praktični kontekst.

Če je diplomsko delo kompleksno (npr. sestavljeno iz več eksperimentov), sta lahko za lažje razumevanje poglavji Rezultati in Razprava združeni v eno, pri čemer mora takemu združenemu poglavju slediti poglavje Skupna razprava, ki smiselno poveže ugotovitve pri posameznih delih (npr. eksperimentih).

3.1.10. Sklepi

V sklepih naj bo na kratko opisan osnovni okvir diplomskega dela, predvsem zastavljeni problem in hipoteze ter bistveni rezultati, ki odgovarjajo na zastavljena vprašanja. Na koncu naj bodo navedeni morebitni odprti problemi in možnosti oziroma smernice za njihovo rešitev v nadaljnjih raziskavah. Po možnosti ne ponavljamo že napisanega, temveč v zaključku izpeljemo novo misel, ki prejšnje besedilo nadgradi.

3.1.11. Viri

Viri (bibliografija) naj bodo navedeni na koncu, razvrščeni po abecednem vrstnem redu priimkov prvih avtorjev. V bibliografiji naj bodo navedena vsa (in samo tista) dela, na katere se v besedilu sklicuje avtor ali/in so v njem neposredno citirana. Del, ki jih v tekstu nismo omenjali, ne navajamo, četudi smo si pri študiju problema z njimi morda pomagali. Del ne oštevilčimo. Imena revij izpišemo v celoti. Imena revij, številke letnikov (volumen) in naslovi knjig morajo biti izpisani v poševnem tisku. Pri izpisu strani v reviji ali knjigi uporabljamo pomišljaj (–). Če gre pri nekem delu za do vključno šest avtorjev, vpišemo priimke vseh avtorjev po vrstnem redu, kot so zapisani v samem članku. Če je avtorjev več, navedemo prvih šest in zadnjega, vmes pa tropičje. Letnica izdaje neposredno sledi priimku (priimkom) avtorja (-jev). V seznamu virov so citirana tako dela, ki so dostopna javnosti (objavljena dela: članki v revijah, poglavja v knjigah, knjige, objavljeni prispevki s simpozijev, povzetki iz različnih baz, npr. PsycINFO), kot tudi dela, ki niso vedno dostopna (doktorska, magistrska, diplomska dela, monografije, zborniki itd.). Vire z medmrežja navajamo tako kot druge (saj gre npr. lahko za članek iz revije ali poglavje iz knjige, ki je posredovan po spletu), in dodamo spletni naslov (glede na veliko količino različnih spletnih virov, je pri njihovi uporabi potrebna kritična presoja). Virom, ki imajo DOI, doi tudi zapišemo kot zadnji del navedbe, npr. doi: 10.1016/j.jad.2010.02.119 (brez pike na koncu).

Prva vrstica s priimkom prvega avtorja naj bo zaradi lažjega iskanja pomaknjena proti levi. Pri navedbi knjige ali poglavja iz knjige na koncu najprej navedemo kraj izdaje, nato pa za dvopičjem še založnika oz. založbo.

Veljajo pravila citiranja, kot je to navedeno v zadnjih dveh odstavkih točke 3.1.6. teh navodil.

Primeri:

Članek v reviji - en avtor:

Rammstedt, B. (2007). The 10-Item Big Five Inventory norm values and investigation of sociodemographic effects based on a German population representative sample. *European Journal of Psychological Assessment*, 23(3), 193–201. doi: 10.1027/1015-5759.23.3.193

Članek v reviji - več avtorjev:

Eimas, P. D., Cooper, W. E in Corbit, J. D. (1973). Some properties of linguistic feature detectors. *Perception & Psychophysics*, 13, 247–252.

Poglavje v knjigi:

Atkinson, R. C. in Shiffrin, R. M. (1968). Human memory: A proposed system and its control processes. V K. W. Spence in J. T. Spence (ur.), *The psychology of learning and motivation: Advances in research and theory* (str. 84–115). New York: Academic Press.

Knjiga:

Chomsky, C. S. (1969). *The acquisition of syntax in children from 5 to 10*. Cambridge, MA: MIT Press.

3.2. Deli in poglavja teoretskega diplomskega dela

Pri teoretskih diplomskih delih ostanejo začetna poglavja enaka kot pri empiričnih diplomskih delih (3.1.1. do 3.1.5).

V nadaljevanju teoretskega diplomskega se struktura prilagaja naravi dela. Delo mora vsebovati uvod, v katerem avtor jasno predstavi raziskovalni problem. Sledi kritični pregled obravnavanega raziskovalnega področja, analiza različnih virov, njihovo ovrednotenje ter lastni sklepi oz. nadgradnja obstoječih spoznanj. Avtor mora predlagati razrešitev osnovnih dilem ali način, s katerim bi se lahko uskladilo različne poglede. V poglavju Sklepi predstavi glavne ugotovitve dela.

Besedilo je razdeljeno na posamezna poglavja oziroma podpoglavja. Sestavine naloge morajo biti primerno strukturirane in poimenovane z naslovi in podnaslovi.

Poglavje Viri je identično poglavju 3.1.11. pri empiričnih diplomskih delih.

3.3. Tehnični predpisi

Diplomsko delo naj bo napisano na papirju formata A4 (21 x 29,7 cm) in trdo vezano. Besedilo diplomskega dela mora biti oblikovano v enem od standardnih naborov znakov (npr. Times New Roman, Helvetica ali Arial), velikost črk v tekstu naj bo 12 točk, razmak 1,5. Robovi naj bodo nastavljeni na 2 cm, pri notranjem robu je potrebno pustiti še nekaj prostora za vezavo. Tisk naj bo dvostranski, razen naslovne strani (glej poglavje 3.1.2).

Vsako poglavje začnemo na novi strani. Strani označujemo z arabskimi številkami in sicer tako, da je prva stran naslovna (je ne paginiramo). Za označevanje poglavij velja decimalno pravilo. Glavna poglavja označujemo 1.0, 2.0, podpoglavja z 1.1., 1.2, njihova podpoglavja 1.1.1, 1.1.2 itd.

Vse enačbe oštevilčimo zaporedno s številkami v oklepajih.

Obsežnejše preglednice, slikovne priloge, priloge s predstavljenimi gradivi in instrumenti in podobno dodamo na konec dela (za poglavjem Viri) v poglavje *Priloge* ali pa shranimo v poseben žep na tretji (predzadnji) strani platnic. Priloge lahko dodamo tudi na zgoščenki. Pri empiričnih diplomskih delih praviloma ne prilagamo originalnih, vhodnih podatkov. Če pa jih navajamo, naj bodo podani v prilogah. Avtor lahko v prilogo doda tudi pripomočke, ki jih je sam razvil v okviru diplomskega dela. *Standardiziranih instrumentov, psihodiagnostičnih testov in drugih pripomočkov, za katere veljajo načela zaupnosti, ne objavljamo v prilogah.*

Če je v delu pet ali več preglednic ali slik, dodamo tudi kazalo preglednic in kazalo slik z zaporednimi številkami preglednic oz. slik, kratkimi naslovi in stranmi, na katerih jih najdemo. Kazali preglednic in slik vstavimo za vsebinskim kazalom na začetku dela.

Kadar v besedilo vključimo slike, preglednice, daljše navedke virov ali instrumente drugih avtorjev, navedemo natančen primarni vir in nujno pridobimo soglasje za navedbo, ponovno objavo ali adaptacijo ter poskrbimo za varstvo avtorskih pravic.

4. Diplomski izpit

K diplomskemu izpitu lahko študent pristopi le, če je predhodno uspešno zagovarjal svoje diplomsko delo in opravil ostale s študijskim programom predpisane obveznosti.

Diplomski izpit je javen. Obvestilo o prostoru, uri in datumu mora biti izobešeno vsaj teden dni pred diplomskim izpitom na oglasni deski in objavljeno na spletnih straneh Oddelka za psihologijo.

Predstojnik imenuje komisijo za diplomski izpit, ki jo tajništvo vpiše v Knjigo diplom. V komisijo za diplomski izpit so imenovani trije člani, ki so habilitirani univerzitetni učitelji. V komisiji ne moreta biti dva člana z iste katedre. Morebitni somentor diplomskega dela praviloma ni član komisije za diplomski izpit. Učitelj, ki je bil mentor študentu pri diplomskem delu, je praviloma član komisije za diplomski izpit, vendar ne sme biti predsednik komisije.

Diplomski izpit praviloma traja polno šolsko uro. Na diplomskem izpitu diplomatska komisija postavlja študentu vprašanja, ki se praviloma nanašajo na celotno snov študija psihologije.

Po zaključenem izpraševanju študent zapusti prostor, da komisija lahko uskladi oceni diplomskega dela in diplomskega izpita (oblikuje vsako posebej). Študentu oceni sporoči predsednik komisije.

V primeru, da je bil študent pri opravljanju diplomskega izpita neuspešen, mu predsednik komisije določi rok naslednjega izpita. V tem primeru študentu ni potrebno ponovno zagovarjati diplomskega dela.

Po uspešno opravljenem diplomskem izpitu študent v oddelčni knjižnici pridobi potrdilo o poravnanih obveznostih do Osrednje humanistične knjižnice Filozofske fakultete. Potem lahko dobi začasno potrdilo o zaključenem študiju psihologije. Svečano podelitev diplom priredi FF praviloma dvakrat v letu za vse diplomante skupaj. Referat za študentske zadeve o tem obvesti diplomanta pisno.

5. Prehodne in končne določbe

1. Ta pravila so bila obravnavana in sprejeta na seji Sveta Oddelka za psihologijo FF UL dne 24. 9. 2010.
2. Pravila se pričnejo uporabljati z dnem objave na spletni strani Oddelka za psihologijo FF UL.
3. Za operacionalizacijo je zadolžen predstojnik Oddelka za psihologijo FF UL, ki ima zato vsa potrebna pooblastila.
4. Morebitne spore pri kršitvi diplomskega reda rešuje Svet Oddelka za psihologijo na svojih rednih sejah.
5. Pisne predloge za spremembe diplomskega reda obravnava in spremembe potrjuje Svet Oddelka za psihologijo.
6. Z uveljavitvijo tega Diplomskega reda prenehajo veljati Navodila iz leta 1997. Za študente, ki so dispozicijo diplomskega dela oddali do datuma sprejetja Diplomskega reda, Navodila iz leta 1997 veljajo še naprej, razen v točki Diplomski izpit. V zvezi z diplomskim izpitom za vse študente veljajo določila tega Diplomskega reda (točka 4.) od dne začetka uporabe pravil.

6. Viri

Pravila Filozofske fakultete v Ljubljani

Univerzitetno navodilo za izdelavo dispozicij diplomskih del

Navodilo za izdelavo diplomskih nalog (verzija 1994)

American Psychological Association (2009). *Publication Manual of the APA* (6. izd.). Washington, DC: Avtor.